

UCHWAŁA NR OR.0025.289.2014
ZARZĄDU POWIATU LIDZBARSKIEGO

z dnia 12 listopada 2014 r.

**w sprawie określenia działań profilaktycznych mających na celu udzielenie specjalistycznej pomocy
w rodzinach zagrożonych przemocą**

Na podstawie art. 6 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.) uchwala się, co następuje:

§ 1. Uchwala się program służący działaniom profilaktycznym mający na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza z zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie na lata 2014-2016, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu w Biuletynie Informacji Publicznej Starostwa Powiatowego w Lidzbarku Warmińskim.

STAROSTA
mgr Jan Harhaj

Załącznik
do uchwały Nr OR.0025.289.2014
Zarządu Powiatu Lidzbarskiego
z dnia 12 listopada 2014 r.

**PROGRAM PROFILAKTYCZNY MAJĄCY NA CELU
UDZIELENIE SPECJALISTYCZNEJ POMOCY, ZWŁASZCZA
W ZAKRESIE PROMOWANIA I WDROŻENIA PRAWIDŁOWYCH
METOD WYCHOWAWCZYCH
W STOSUNKU DO DZIECI W RODZINACH
ZAGROŻONYCH PRZEMOCĄ W RODZINIE
W POWIECIE LIDZBARSKIM
na lata 2014 – 2016**

*Program opracowany przez
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
w Lidzbarku Warmińskim z siedzibą w Ornecie*

ORNETA 2014

Spis treści

Wprowadzenie.....	3
1. Cele programu	4
2. Sposób realizacji i kierunki działań	5
3. Adresaci programu	7
4. Realizatorzy programu	7
5. Oczekiwane efekty realizacji programu	7
6. Monitoring	8
7. Sposób finansowania Programu	8
8. Podsumowanie.....	8

WPROWADZENIE

Podstawą prawną do opracowania i realizacji programu służącego działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie jest przepis art. 6 ust. 3 pkt 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 Nr 180 poz.1493 z późn. zm.) Niniejszy program został dostosowany do potrzeb lokalnego społeczeństwa, jak również do możliwości realizacyjnych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Lidzbarku Warmińskim z siedzibą w Ornecie.

„Rodzina jako podstawowa komórka społeczeństwa oraz naturalne środowisko rozwoju i dobra wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci, powinna być otoczona niezbędną ochroną oraz wsparciem, aby mogła w pełnym zakresie wypełniać swoje obowiązki w społeczeństwie. Dziecko dla pełnego i harmonijnego rozwoju swej osobowości powinno wychowywać się w środowisku rodzinnym, w atmosferze szczęścia, miłości i zrozumienia, dziecko ze względu na swoją niedojrzałość fizyczną oraz umysłową wymaga szczególnej opieki i troski” (Konwencja o Prawach Dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 roku).

Od wielu lat rodzina jako podstawowa komórka społeczna jest obiektem zainteresowań instytucji państwowych. Tworzone są pojęcia rodziny, jej funkcje w odniesieniu do zmieniającej się wciąż rzeczywistości. Podejmowana jest coraz częściej kwestia wspierania rodziny przez instytucje państwowe w wypełnianiu jej podstawowych zadań w szczególności gdy rodzina przeżywa trudności.

Jednym z zadań Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Lidzbarku Warmińskim z siedzibą w Ornecie jest organizacja pomocy dla rodzin, w szczególności dla rodzin przeżywających trudności w wychowaniu dzieci, a także rodzin zagrożonych przemocą. Jako jednostka organizacyjna powiatu PCPR oferuje pomoc ofiarom i sprawcom przemocy w zróżnicowanym zakresie, począwszy od pomocy doradczej, informacyjnej, po pomoc socjalną, prawną i psychologiczną, a także realizację programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

„Centrum” w oparciu o powiatowy program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie dotychczas koncentrowało się na udzielaniu pomocy i wsparcia ofiarom oraz sprawcom przemocy. Pomoc jest oferowana w szczególności w sytuacji wystąpienia ostrego kryzysu w rodzinie. Sytuacja społeczna powiatu min. duże bezrobocie, trudna sytuacja finansowa rodzin, nadużywanie alkoholu, lokalizacja (skupisko terenów po byłych Państwowych Gospodarstwach Rolnych) przyczynia się do występowania zjawiska przemocy. Coraz częściej przemoc w rodzinie występuje także w rodzinach zamożnych, której przyczyną jest stres, brak czasu, niezgodność charakterów, a także problemy z radzeniem sobie w sprawach opiekuńczo – wychowawczych z dziećmi. Dotychczasowe doświadczenia wskazują na potrzebę wsparcia rodziny zanim problem się pojawi, gdyż często pomoc przychodzi na etapie pogłębiającego się kryzysu rodziny. Coraz większa skala zjawiska przemocy w rodzinie uświadomiła nam, że musimy skierować nasze działania także na intensywną profilaktykę w tym zakresie.

W związku z powyższym istnieje potrzeba opracowania i realizacji programu profilaktycznego, którego celem będzie promowanie i wdrożenie prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie.

W niniejszym programie ujęto działania podejmowane na terenie powiatu lidzbarskiego, które w efekcie powinny przyczynić się do zmniejszenia skali zjawiska przemocy w rodzinie oraz do wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci.

Największy efekt z podejmowanych działań widoczny będzie w sytuacji współpracy pomiędzy służbami społecznymi zaangażowanymi w realizację zadań dotyczących przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

1. Cele programu

Celem głównym programu jest minimalizacja skali przemocy w rodzinie w powiecie lidzbarskim poprzez podejmowanie działań profilaktycznych w rodzinach, w których istnieje ryzyko wystąpienia przemocy. Przy tym ważne jest podejmowanie kompleksowych działań mających na celu udzielenie specjalistycznej pomocy ofiarom i sprawcom, jak również promowanie i wdrażanie prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie. Pomoc w tym zakresie chcemy skierować przede wszystkim na profilaktykę poprzez:

- 1) zwiększenie świadomości społecznej dotyczącej zjawiska przemocy w rodzinie,
- 2) współpracę instytucji na rzecz zapobiegania i zwalczania przemocy w rodzinie,

- 3) kompleksowe wsparcie i pomoc rodzinie, w której występuje zjawisko przemocy,
- 4) pomoc rodzinom dysfunkcyjnym, z problemami opiekuńczo-wychowawczymi, które znajdują się w „grupie ryzyka”, są zagrożone przemocą w rodzinie,
- 5) zapobieganie powielaniu złych wzorców rodzinnych i środowiskowych,
- 6) propagowanie prawidłowych metod wychowawczych i postaw rodzicielskich.

2. Sposób realizacji i kierunki działań

- 1) zwiększenie świadomości społecznej dotyczącej zjawiska przemocy w rodzinie poprzez:
 - ✓ prowadzenie działań profilaktyczno-edukacyjnych skierowanych do mieszkańców powiatu lidzbarskiego w zakresie zjawiska przemocy w rodzinie, uświadamianie społeczeństwa na temat funkcji rodziny, zagrożeń dla rodziny, zjawiska przemocy i jej przeciwdziałania;
 - ✓ poszerzanie wiedzy na temat skutków przemocy w rodzinie;
 - ✓ opracowanie ulotek na temat zapobiegania oraz sposobów reagowania na przemoc w rodzinie;
 - ✓ opracowanie broszury z informacjami na temat instytucji udzielających wsparcia rodzinie w powiecie lidzbarskim (zamieszczenie na stronach internetowych Powiatu i „Centrum”);
 - ✓ propagowanie i udział w kampaniach informacyjnych i promocyjnych na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie – Tydzień Pomocy Ofiarom Przestępstw, Kampania „Białej Wstążki”.
- 2) współpraca instytucji na rzecz zapobiegania i zwalczania przemocy w rodzinie poprzez:
 - ✓ realizacja szkoleń dla pracowników instytucji zaangażowanych w pracę z rodziną zagrożoną i rodziną borykającą się z problemem przemocy;
 - ✓ organizowanie spotkań z instytucjami w celu omówienia aktualnej sytuacji zjawiska przemocy w powiecie lidzbarskim, wymiany doświadczeń, wypracowanie działań interwencyjnych, pomocowych i profilaktycznych;
 - ✓ promowanie i wykorzystywanie „dobrych praktyk” w pracy z dzieckiem i rodziną zagrożoną przemocą.
- 3) udzielanie wsparcia i pomocy rodzinie, w której występuje zjawisko przemocy poprzez:
 - ✓ wspieranie rodzin, w tym ze szczególnym uwzględnieniem pracy socjalnej, wprowadzanie nowych metod i form pracy z dzieckiem i rodziną;

- ✓ monitorowanie pojawiających się zagrożeń w rodzinie i szybkie reagowanie na występujące problemy oraz kierowanie do niej odpowiednich form pomocy;
- ✓ wsparcie specjalistyczne we wzmacnianiu i odzyskaniu zdolności do prawidłowego funkcjonowania poprzez: pracę socjalną, poradnictwo rodzinne, prawne, psychologiczne i pedagogiczne;
- ✓ ochrona ofiar przemocy w rodzinie;
- ✓ odizolowanie dziecka od sprawcy przemocy, zapewnienie opieki zastępczej;
- ✓ realizacja programu korekcyjno – edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

4) pomoc rodzinom dysfunkcyjnym, z problemami opiekuńczo-wychowawczymi, które znajdują się w „grupie ryzyka”, są zagrożone przemocą w rodzinie poprzez:

- ✓ monitorowanie środowisk zagrożonych przemocą w rodzinie z „grup ryzyka”;
- ✓ skoordynowana i całościowa pomoc ze strony wszystkich instytucji i organizacji działających na rzecz zapobiegania przemocy w rodzinie;
- ✓ promowanie i wdrażanie prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych;
- ✓ propagowanie pozytywnych wzorców zachowań w relacjach rodzinnych,
- ✓ kształtowanie odpowiednich postaw rodzicielskich.

5) Zapobieganie powielaniu złych wzorców rodzinnych i środowiskowych poprzez:

- ✓ rozwijanie systemu wsparcia dla rodzin ze względu na różnorodność problemów i potrzeb, zwłaszcza w zakresie prawidłowych metod wychowawczych;
- ✓ wspieranie rodziców w ich funkcjach opiekuńczo-wychowawczych;
- ✓ wspieranie w przezwyciężaniu sytuacji kryzysowej;
- ✓ propagowanie i zachęcanie do różnych form spędzania wolnego czasu sprzyjających zachowaniom nieagresywnym;
- ✓ promowanie i wdrażanie prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych.

6) Propagowanie prawidłowych metod wychowawczych i postaw rodzicielskich poprzez:

- ✓ wspieranie programów profilaktycznych i edukacyjnych wspierających wychowanie dzieci i młodzieży;
- ✓ wspieranie inicjatyw służących budowaniu prawidłowych postaw rodzicielskich;

- ✓ propagowanie i inicjowanie działań przygotowujących do prawidłowego wychowywania dzieci;
- ✓ zapewnienie wsparcia dla rodziców mających problemy wychowawcze z dziećmi;
- ✓ zapewnienie wsparcia dla dzieci z dysfunkcjami.

3. Adresaci programu

- ✓ rodziny zagrożone zjawiskiem przemocy w rodzinie (rodziny niewydolne wychowawczo, niezaradne życiowo, znajdujące się w trudnej sytuacji społecznej i ekonomicznej);
- ✓ osoby dotknięte przemocą – ofiary przemocy (dzieci, młodzież, dorośli);
- ✓ dzieci i młodzież zagrożona niedostosowaniem społecznym;
- ✓ społeczeństwo lokalne;
- ✓ przedstawiciele władz lokalnych, instytucji i służb wspierających dzieci i rodziny;
- ✓ osoby stosujące przemoc – sprawcy przemocy.

4. Realizatorzy programu

- ✓ Starostwo Powiatowe w Lidzbarku Warmińskim;
- ✓ Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lidzbarku Warmińskim z siedzibą w Orniecie;
- ✓ Ośrodki Pomocy Społecznej;
- ✓ Policja;
- ✓ Sąd Rejonowy;
- ✓ Szkoły i inne placówki oświatowe;
- ✓ Organizacje pozarządowe działające na rzecz rodziny;
- ✓ Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- ✓ Poradnie Psychologiczno – Pedagogiczne;
- ✓ Kościoły.

5. Oczekiwane efekty realizacji programu

- ✓ zwiększenie zaangażowania i podniesienie poziomu świadomości wśród mieszkańców powiatu na temat zapobiegania zjawiska przemocy w rodzinie oraz zagrożeń płynących z tego zjawiska;
- ✓ poszerzenie wiedzy społecznej na temat instytucji działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz wspierających rodzinę;
- ✓ zmiana postaw społecznych wobec zjawiska przemocy w rodzinie;
- ✓ zmniejszenie liczby rodzin dysfunkcyjnych i patologicznych;

- ✓ zapewnienie należytej opieki dzieciom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej;
- ✓ poprawa funkcjonowania rodziny dysfunkcyjnej w pełnieniu swoich zadań;
- ✓ wzmocnienie rodziny w radzeniu sobie z problemami opiekuńczo – wychowawczymi;
- ✓ rozwój wiedzy i umiejętności rodziców w prawidłowym funkcjonowaniu;
- ✓ pomoc rodzinie w rozwiązywaniu problemów wynikających z sytuacji kryzysowej;
- ✓ koordynacja działań służb i organizacji działających na rzecz pomocy dziecku i rodzinie, zwłaszcza w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- ✓ wzrost świadomości społecznej w zakresie możliwości uzyskania wsparcia i pomocy ze strony instytucji i organizacji pozarządowych na terenie powiatu;
- ✓ wzrost poczucia bezpieczeństwa osób zagrożonych przemocą.

6. Monitoring programu

Monitoring przebiegu realizacji programu odbywać się będzie w oparciu o okresowe informowanie podmiotów zaangażowanych w jego realizację tj. liczba szkoleń dotyczących przemocy, kampanii, spotkań, realizacji programów korekcyjno – edukacyjnych. Monitoring będzie prowadzony poprzez sprawdzanie skuteczności działań zawartych w programie. Program ten jest ściśle związany z powiatowym program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie dla powiatu lidzbarskiego. Oceny realizacji poszczególnych działań Programu dokona Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lidzbarku Warmińskim z siedzibą w Ornece, którą przedstawi w formie sprawozdania z działalności PCPR Zarządowi Powiatu Lidzbarskiego.

7. Sposób finansowania programu

Źródłem finansowania programu profilaktycznego będą środki finansowe:

1. Samorządu powiatu;
2. Samorządu województwa;
3. Administracji rządowej (Ministerstwo, Wojewoda);
4. Europejskiego Funduszu Społecznego;
5. Organizacji pozarządowych;
6. Innych podmiotów/partnerów działań.

8. Podsumowanie

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lidzbarku Warmińskim z siedzibą w Orniecie odpowiada między innymi za koordynację i efektywne działania w zakresie wspierania rodziny, a co się z tym ściśle wiąże za zjawisko przemocy w rodzinie.

Program profilaktyczny zakłada tworzenie systemu wsparcia dla rodziny, przede wszystkim ofiar przemocy w rodzinie. Jednak nie zapomina o sprawcach przemocy, którzy są przyczyną tak ogromnego problemu społecznego. Głównym celem programu jest zmniejszenie skali przemocy w rodzinie w powiecie lidzbarskim poprzez podejmowanie działań profilaktycznych w rodzinach z tzw. grupy ryzyka.

Powyższy program wraz z powiatowym programem przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie stanowi wspólny plan działania w celu ograniczenia zjawiska przemocy w rodzinie oraz poprawy kondycji rodzin.

W związku ze zmieniającą się rzeczywistością program ten ma charakter otwarty i może podlegać niezbędnym modyfikacjom, aby był zgodny z obowiązującym prawem oraz bieżącymi potrzebami społeczeństwa naszego powiatu.

STAROSTA
mgr Jan Harhaj